

DARAJA LA TATU

Yafuatayo ni Malengo ya Masomo ya Umahiri, au vipaumbele kwa wanafunzi wote wa darasa la tatu kufaulu wanapopanda daraja la nne. **Umahiri (M)** ya ujuzi huu ina maana kwamba mwanafunzi amefikia kiwango cha daraja na anafanya kazi kwa kujitegemea katika kiwango cha daraja. Umahiri unaweza kuchukua muda kufikia, kama ujuzi wa kimsingi unavyoendelea katika mwaka mzima wa shule.

KUSOMA

- Husoma maneno yenye viambishi awali na viambishi tamati.
- Husoma maneno na maneno yaliyoandikwa kwa njia isiyo ya kawaida yenye silabi nyingi.
- Husoma na kuelewa maandishi ya kiwango cha daraja kwa urahisi, kujisahihisha inavyohitajika.
- Inafafanua mada, somo lililofunzwa, na maadili ya kifungu kwa kutumia ushahidi.
- Hueleza wahusika katika hadithi na jinsi wanavyoathiri matukio.
- Hubainisha maana ya maneno na misemo halisi na isiyo halisi kama inavyotumiwa katika maandishi (pamoja na nahau, hyperboli, tashibiha na sitiari).
- Hueleza wazo kuu la matini kwa kutumia maelezo mahususi.
- Huamua maana ya maneno na jinsi yanavyounda maana ya matini.
- Hubainisha na kufafanua miundo ya maandishi ya habari (kulinganisha, sababu/athari, tatizo/suluhisho, mlolongo).
- Huandika utangulizi wa kipande cha maoni.
- Hutoa sababu na maelezo ya kuunga mkono uandishi wao katika vipande vya maoni.
- Hutunga aya ya kumalizia kwa kipande cha maoni.
- Hutanguliza mawazo mwanzoni mwa maandishi ya habari.
- Huunda muundo wa kukuza wazo kuu ambalo linaungwa mkono na ukweli, ufafanuzi, na maelezo katika angalau aya mbili za mwili.
- Hutunga aya ya kuhitimisha kwa kipande cha habari.
- Hutumia vivumishi na vielezi kwa usahihi.
- Hutumia viunganishi kuunganisha mawazo, vishazi na maneno.
- Hutoa sentensi sahili, changamano na changamano.

HISABATI

- Hufasiri misemo ya kuzidisha.
- Hutatua matatizo ya maneno yanayohusisha kuzidisha ndani ya 100 kwa kutumia michoro na milinganyo.
- Hutatua matatizo ya maneno yanayohusisha mgawanyiko kati ya 100 kwa kutumia michoro na milinganyo.
- Huzidisha ndani ya 100.
- Imegawanywa kati ya 100.

- Hutatua matatizo ya maneno ya hatua mbili yanayohusisha kujumlisha, kutoa, kuzidisha na kugawanya.
- Huzungusha nambari nzima hadi 10 na 100 iliyo karibu zaidi.
- Inaongeza ndani ya 1,000.
- Huondoa kati ya 1,000.
- Hugawanya sehemu nzima katika sehemu sawa ili kuwakilisha sehemu.
- Hutafuta na kuonyesha sehemu kwenye mstari wa nambari.
- Inatambua sehemu ambazo ni sawa kwa ukubwa kama sehemu sawa.
- Inalinganisha sehemu kwa kutumia alama za $<$, $>$, $=$.
- Husuluhisha matatizo ya maneno yanayohusisha muda.
- Hupata eneo la takwimu.

MASOMO YA JAMII

- Huuliza maswali ya kulazimisha kuhusu mwingiliano kati ya vikundi.
- Huchanganua vyanzo mbalimbali vinavyoripoti tukio moja.
- Huandika jibu la kina kwa swali kwa kutumia ushahidi kutoka kwa maandishi au vyanzo vingine.
- Huandika hoja yenye sababu na ushahidi kushughulikia tatizo la eneo, kikanda au kimataifa.

SAYANSI

- Hufanya uchunguzi wa nguvu zenye uwiano na zisizo na usawa kwenye kitu.
- Huuliza maswali kuhusu mwingiliano wa umeme na sumaku.
- Huunda na kuchanganua miundo ya mzunguko wa maisha.
- Inaeleza jinsi wanyama huunda vikundi na kufanya kazi pamoja ili kuishi.
- Huchanganua sifa za viumbe ili kuelewa baadhi ya sifa hurithiwa na baadhi hufunzwa.
- Hutoa hitimisho kuhusu mimea na wanyama kulingana na ushahidi wa visukuku.
- Inaelewa tabia tofauti za spishi hutoa faida kwa kuishi.
- Huunda grafu ili kuonyesha hali ya hewa.
- Inaelezea hali ya hewa katika mikoa mbalimbali ya dunia.
- Hutoa madai kuhusu suluhu ambayo inapunguza athari za hali ya hewa kali.